

[...]

35.252/II/N
TVS/MM

Mijnheer de Gouverneur,

De Nederlandse afdeling van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT) heeft in haar zitting van 21 oktober 2004 een klacht onderzocht ingediend wegens het feit dat u tolk- en vertaalservice biedt aan de diensten van lokale openbare besturen, erkende welzijnsvoorzieningen, diensten gericht op minderheden en voor onderwijsorganisaties.

De tolken en vertalers zouden zelfstandigen zijn die op contractuele basis voor de provincie werken. Volgens de klager komen enkel officiële documenten of documenten omtrent de rechten van derden in aanmerking.

*

*

*

In antwoord op haar vraag om inlichtingen, hebt u de VCT het volgende meegedeeld:

"Het statuut van de tolken en vertalers

De vertalers en tolken die ingezet worden door de Dienst Minderheden hebben geen specifiek statuut "sociaal tolk of gemeenschapstolk".

Door de bestaande tolkendiensten in Vlaanderen wordt er wel geijverd om aan deze tolken een specifiek statuut toe te kennen.

De vertalers en tolken die ingeschakeld worden zijn ofwel zelfstandigen, zelfstandigen in bijberoep, studenten en personen allerlei met een occasionele bijverdienste.

Op 20 november 2003 ging de Bestendige Deputatie akkoord om de vertalers en tolken een verklaring te laten ondertekenen.

Hierin verklaren de tolken en vertalers zich akkoord om zelf het nodige te doen voor het in orde brengen van hun statuut van zelfstandige of zelfstandige in bijberoep.

Indien ze geen zelfstandige of zelfstandige in bijberoep zijn, brengen zij zelf de diensten op de hoogte van hun occasionele bijverdienste als tolk en/of vertaler en staan ze zelf in voor de betaling van sommen die zij eventueel aan derden verschuldigd zijn in het kader van de belastingwetgeving, sociale zekerheidswetgeving, enzovoort.

Zo wordt de Provinciale vertaal- en tolkservice gevrijwaard voor alle aanspraken dienaangaande.

De activiteiten van de tolken en vertalers

Op 8 december 1999 keurde de Provincieraad van Oost-Vlaanderen het reglement betreffende het gebruik van een tolk- en vertaalservice goed.

In dit reglement wordt vermeld welke diensten en voorzieningen gelegen op het grondgebied van de Provincie Oost-Vlaanderen, met uitzondering van het grondgebied van de stad Gent, beroep kunnen doen op de tolk- en vertaalservice.

Tevens vermeldt het reglement op welke manier tolken en vertalers kunnen ingezet worden ten behoeve van de vijf sectoren".

*

*

*

De VCT stelt vast dat de provincieraad van Oost-Vlaanderen op 8 december 1999 zijn goedkeuring heeft gehecht aan een raamovereenkomst tot samenwerking tussen het provinciebestuur en het Provinciaal Integratiecentrum Oost-Vlaanderen (PICO) met o.m volgende bepaling:

"Binnen het provinciebestuur bouwt, conform het provincieraadsbesluit van 8 september 1999 de provinciale dienst 63-Minderheden-, in overleg met de stedelijke integratiedienst Gent, een tolk- en vertaalservice uit voor belangrijke/dringende opdrachten, waarvan een groot aantal diensten gebruik kunnen maken; het PICO helpt bij het recruterende van de tolken-vertalers en bij het bekendmaken van de service".

Het reglement betreffende het gebruik van een tolk- en vertaalservice door de provincieraad goedgekeurd op 8 september 1999, vermeldt de voorwaarden waaronder beroep kan worden gedaan op deze service:

"Kunnen een beroep doen op deze service, op voorwaarde dat ze werkzaam zijn op het grondgebied van de provincie Oost-Vlaanderen, met uitzondering van het grondgebied van de stad Gent:

1. *diensten van lokale openbare besturen, in het kader van hun sociale en administratieve dienstverlening en hun maatschappelijk en/of psycho-sociale hulpverlening.*
2. *door de bevoegde overheid erkende welzijnvoorzieningen, in het kader van hun sociale en administratieve dienstverlening en hun maatschappelijke en/of psycho-sociale hulpverlening met name:*

a) centra algemeen welzijnswerk

b) diensten en voorzieningen bijzondere jeugdzorg

c) diensten en voorzieningen geestelijke gezondheidszorg

3. *dispensaria, poliklinieken, ziekenhuizen en hersteloorden*

4. *diensten en voorzieningen die zich specifiek richten op minderheden (migranten, asielzoekers en vluchtelingen, woonwagabewoners), met name:*

a) diensten van lokale besturen

b) centra algemeen welzijnswerk

c) centra basiseducatie

d) regionale en lokale integratiecentra

e) privaatrechtelijke organisaties

5. *diverse netten en koepels van het onderwijs in het kader van hun sociale en administratieve dienstverlening en/of psycho-sociale hulpverlening".*

De dienst wordt enkel verleend voor niet courante talen (niet voor Nederlands, Frans, Duits en Engels).

De dienstverlening is in principe kosteloos onverminderd de mogelijkheid van tenlasteneming door de aanvrager op wettelijke basis. Met de tolken/vertalers worden door het provinciebestuur een standaardcontract als in bijlage afgesloten. Ze ontvangen een forfaitaire vergoeding, waarvan het bedrag wordt vastgesteld door de bestendige deputatie (artikel 3, reglement).

Uitsluitend officiële documenten of documenten die de cliënt van de dienst, voorziening of organisatie in staat moeten stellen om zijn/haar rechten te laten gelden komen voor vertaling in aanmerking. Het betreft o.a. gerechtelijke documenten (vonnissen, apostilles, getuigschriften, verklaringen) notariële documenten, volmachten en akten, de verklaring af te leggen in het kader van een aanvraag rechtsbijstand, documenten met betrekking tot de staat van de persoon (geboorte- huwelijks- en overlijdensakten), uittreksels uit het bevolkingsregister, identiteitskaarten, persoonlijke steekkaarten burgerlijke stand, bewijs van woonst, documenten in verband met de genoten opleiding (diploma's, getuigschriften, rapporten), bewijs van militaire dienst, medische verslagen en attesten, bewijs van goed gedrag en zeden, rijbewijzen (artikel 5, reglement).

*

*

*

Het decreet van 28 april 1998 inzake het Vlaamse beleid ten aanzien van etnisch-culturele minderheden bepaalt in artikel 18: *"de provinciebesturen hebben, zoals bepaald in artikel 5 § 1, en in samenhang met hun beleidsaccenten, een verantwoordelijkheid in het geheel van het minderhedenbeleid. Het minderhedenbeleid heeft tot doel de voorwaarden te creëren opdat de etnisch-culturele minderheden die zich tijdelijk in het Nederlandse taalgebied en in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad bevinden, binnen de Vlaamse Gemeenschap onthaald, opgevangen en begeleid kunnen worden met respect voor de menselijke waardigheid en de fundamentele mensenrechten (artikel 3, 2e decreet).*

Het minderhedenbeleid is o.m. een onthaalbeleid, gericht op het wegwijs maken en stimuleren van nieuwkomers om deel te nemen aan onze samenleving (artikel 4, § 1, 2°, decreet).

In elke provincie is één integratiecentrum. Het provinciaal integratiecentrum heeft als algemene opdracht ertoe bij te dragen dat, binnen de provincie, het provinciebestuur en de lokale besturen en andere relevante beleidsinstanties, een gecoördineerd en inclusief minderhedenbeleid wordt gevoerd, in overleg met de doelgroepen en hun organisaties (artikel 19, § 2, decreet);

Waar nodig ontwikkelt het provinciaal integratiecentrum zelf initiatieven die bijdragen tot de realisatie van het minderhedenbeleid. Het kan daartoe een samenwerkingsovereenkomst

afsluiten met de lokale besturen die over een erkende integratiedienst beschikken (artikel 19, § 2, 5° en 7°, decreet).

Het provinciaal integratiecentrum stelt een meerjarenplan op voor een periode van zes jaar waarin o.m. de inhoudelijke prioriteiten alsmede de te bereiken doelstellingen worden vastgelegd (artikel 20, § 2, 5°, decreet). Het meerjarenplan wordt door de provincieraad goedgekeurd.

Het provinciaal integratiecentrum wordt erkend op basis van zijn beleidsplan en de erkenning geldt voor onbepaalde duur (artikelen 24 en 25, decreet).

De subsidie wordt toegekend op basis van het door het centrum ingediende meerjarenplan en in het kader van een tussen de Vlaamse regering en het Centrum gesloten overeenkomst (artikel 26, decreet)."

*

*

*

De VCT, Nederlandse afdeling, stelt vast:

- 1) dat de door de dienst Minderheden van de provincie Oost-Vlaanderen, in samenwerking met het Provinciaal Integratiecentrum en met de stedelijke integratiedienst Gent, uitgebouwde tolk- en vertaalservice, kadert in de doelstellingen vervat in de raamovereenkomst van 8 december 1999 tussen het provinciebestuur en het Provinciaal Integratiecentrum en in het door het provinciebestuur goedgekeurde reglement betreffende het gebruik van een tolk- en vertaalservice;
- 2) dat de tolken en vertalers geen ambtenaren zijn doch vrijwilligers, die op zelfstandige basis aan het initiatief willen meewerken en die voor hun geleverde prestaties een forfaitaire vergoeding ontvangen, vastgesteld door de bestendige deputatie (artikel 3, reglement);
- 3) dat er zowel tolk- als vertaaldiensten worden geleverd;
- 4) dat naast de diensten van de lokale besturen, nog een aantal andere centra en instellingen in aanmerking komen voor deze dienstverlening;

*

*

*

De VCT, Nederlandse afdeling, is van oordeel dat de tolk- en vertaalservice van de provincie Oost-Vlaanderen, in samenwerking met het Provinciaal Integratiecentrum en met de stedelijke integratiedienst Gent, geschiedt binnen de bepalingen van het decreet van 28 april 1998 inzake het Vlaamse beleid ten aanzien van etnisch-culturele minderheden (cfr. artikelen 3, 2°

en 4, § 1, 2°, decreet) en derhalve binnen het kader en de doelstellingen van het Vlaamse minderhedenbeleid in het algemeen;

Zij is ook van oordeel dat de toekenning van een forfaitaire vergoeding door de provincie Oost-Vlaanderen aan de tolken en vertalers voor de door hen geleverde prestaties, in de gegeven omstandigheden niet van aard is om toepassing te maken van artikel 1, § 1, 2°, van de bij KB van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (SWT). Overigens, al zou artikel 1, § 1, 2°, SWT van toepassing zijn, dan nog zou het sluiten van een overeenkomst door de provincie Oost-Vlaanderen om bepaalde taalopdrachten toe te kennen, niet strijdig zijn met de gecoördineerde taalwetten.

De Vaste Commissie voor Taaltoezicht, Nederlandse afdeling, oordeelt dan ook, met één stem tegen, dat de klacht ontvankelijk is doch ongegrond.

Een afschrift van dit advies wordt aan de klager gestuurd.

Met de meeste hoogachting,

De Voorzitter van de
Nederlandse afdeling,

M. Boes

Overeenkomstig artikel 14, § 3, van het KB van 4 augustus 1969 tot regeling van de rechtstoestand van de voorzitter en van de leden van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht en tot regeling van deze werking, verzoekt één lid om vermelding van zijn mening. Deze wordt bij het advies gevoegd:

Mening van een lid van de Nederlandse afdeling

De tolken en vertalers waarover het gaat zijn geen ambtenaren maar zelfstandigen die een contract met de overheid afsluiten en een vaste vergoeding voor hun diensten ontvangen. Artikel 50 van de SWT stelt echter dat de aanstelling, uit welken hoofde ook, van private medewerkers, opdrachthouders of deskundigen de diensten niet ontslaat van de toepassing van de SWT. De tolken en vertalers vallen bijgevolg, voor de uitoefening van hun contractuele taken, onder de SWT.

De provincie Oost-Vlaanderen dient te worden beschouwd als een gewestelijke dienst waarvan de werkring gemeenten met een speciale taalregeling omvat en waarvan de zetel in hetzelfde taalgebied gevestigd is.

Het ter beschikking stellen van een tolk- en vertaaldienst voor lokale besturen, erkende welzijnsvoorzieningen, diensten gericht op minderheden en onderwijsorganisaties uit de openbare en de privé-sector kan, al naar gelang van het geval, worden beschouwd als ofwel een betrekking met andere diensten uit het Nederlandse taalgebied ofwel een betrekking met particulieren, ofwel het ter beschikking stellen van een akte, en getuigschrift, verklaring, machtiging of vergunning.

Artikel 34, § 1, tweede lid van de bestuurstaalwet bepaalt dat een dergelijke gewestelijke dienst in zijn binnendiensten, in zijn betrekkingen met de diensten waaronder hij ressorteert en in zijn betrekkingen met andere diensten uit het Nederlandse taalgebied en uit Brussel-Hoofdstad uitsluitend het Nederlands gebruikt. In zijn betrekkingen met de plaatselijke diensten uit zijn ambtsgebied gebruikt hij dezer binnendiensttaal. Overeenkomstig artikel 10, eerste lid van de SWT gebruiken de plaatselijke diensten in het Nederlandse taalgebied in hun binnendiensten eveneens uitsluitend het Nederlands.

De provincie Oost-Vlaanderen mag volgens deze bepalingen bijgevolg geen tolken en vertalers ter beschikking stellen van de lokale openbare besturen, erkende welzijnsvoorzieningen, diensten gericht op minderheden en onderwijsorganisaties uit de openbare sector voor zover zij een andere taal dan het Nederlands gebruiken in hun contacten met deze diensten en met de particulieren die een beroep doen op deze openbare diensten.

Artikel 34, § 1, vierde lid van de bestuurstaalwet stelt dat een dergelijke gewestelijke dienst in haar betrekkingen met particulieren de taal gebruikt die is opgelegd aan de plaatselijke diensten van de woonplaats van de betrokken particulier. Plaatselijke diensten uit het Nederlandse taalgebied gebruiken, overeenkomstig artikel 12 van de bestuurstaalwet, uitsluitend het Nederlands voor betrekkingen met particulieren uit het Nederlandse taalgebied. De provincie Oost-Vlaanderen mag dus in haar betrekkingen met particulieren, in casu erkende welzijnsvoorzieningen, diensten gericht op minderheden en onderwijsorganisaties uit de private sector en de particulieren die een beroep doen op deze private diensten, eveneens

uitsluitend het Nederlands gebruiken en geen vertalingen maken of ter beschikking stellen via tolken en vertalers in het kader van haar administratieve of andere dienstverlening.

Anderzijds stellen de artikels 13, § 1 en 14 § 1 van de SWT dat iedere plaatselijke dienst die in het Nederlandse taalgebied gevestigd is, in principe de akten, getuigschriften, verklaringen, machtigingen en vergunningen die particulieren betreffen in de taal van zijn gebied opstelt, waarbij evenwel iedere belanghebbende, die er de noodzaak van aantoont, zich kosteloos een gewaarmerkte vertaling van een akte in het Nederlands, in het Frans of in het Duits, naar gelang van het geval, kan laten uitreiken en deze vraagt aan de gouverneur van de provincie van zijn woonplaats.

De provincie Oost-Vlaanderen kan dus een vertaaldienst oprichten binnen de perken zoals bepaald door voornoemde artikelen 13 en 14 van de SWT. Deze bepalingen zijn evenwel niet van toepassing op de tolken en vertalers waarvan sprake in dit dossier.

Bovendien blijkt op grond van artikel 30 van de gecoördineerde Grondwet, dat stelt dat het gebruik der talen enkel door de wet kan worden geregeld, en op grond van de voorbereidende parlementaire werkzaamheden (Verslag de Stexhe, *Parlementaire stukken*, Senaat, 1969-1970, nr. 390, 12), waarin bevestigd wordt dat het gebruik van andere talen dan de officiële taal voor bepaalde bijzondere toestanden enkel bij wet kan worden ingevoerd, dat het enkel de wetgever toekomt om taalafwijkingen voor bijzondere omstandigheden en/of bepaalde doelgroepen toe te staan.

Uit geen enkele bepaling van het decreet van 25 april 1998 inzake het Vlaams beleid ten aanzien van etnisch-culturele minderheden blijkt dat de wetgever een afwijkende taalregeling heeft ingevoerd dan deze van de SWT. De Vaste Commissie voor Taaltoezicht van haar kant is niet bevoegd om afwijkingen van de SWT toe te staan.

De klacht is derhalve ontvankelijk en gegrond. De tolken- en vertaaldienst is in strijd met de SWT.